

Samppa Koskela

21.9.2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunta
StV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto 23.9.2022 klo 10.00

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrittäjän eläkelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta, HE 102/2022 vp

Esityksessä ehdotetaan, että yrittäjän eläkelaisissa säädettäisiin työtulon säännöllisestä seurannasta ja työtulon tarkistamisesta, jolloin työtulo vastaisi nykyistä paremmin lain edellyttämää työtulon tasoa. Esityksen tavoitteena on parantaa yrittäjien eläketurvaa ja tukea yrittäjän eläkelain toimeenpanoa.

STTK kannattaa ehdotettuja muutoksia ja pitää muutoksia tarpeellisina. Yrittäjien työtulon määrittämisessä on selvitysten perusteella selkeitä ongelmakohtia ja tämä on johtanut siihen, että alivakuuttaminen on yleistynyt. Alivakuuttaminen on ongelmallista etenkin yrittäjän työeläketurvan ja työuran aikaisen sosiaaliturvan kannalta. Alivakuuttaminen johtaa myös siihen, että sosiaalivakuutusjärjestelmä kohtelee epätasapuolisesti palkansaajana ja yrittäjänä tehtävää työtä. Lisäksi yrittäjien keskinäinen kilpailu voi alivakuuttamisen seurauksena vääristyä.

STTK huomauttaa, että nyt ehdotetut muutokset korjaavat vain osittain YEL-järjestelmän ongelmakohtia. Esityksen valmistelun aikana ei ole muun muassa selvitetty vaihtoehtoa, jossa YEL-vakuutuksessa seurattaisiin paremmin yrittäjän todellisia ansioita. Useissa muissa maissa tällaisia käytäntöjä on käytössä. Yrittäjien tulotietojen nykyistä parempaa hyödyntämistä olisi syytä selvittää myös Suomessa. Toinen ongelmakohta koskee YEL:ssä säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävän yrittäjätyön vakuuttamista. Nykyisin varsin paljon pienimuotoista yritystoimintaa jää kokonaan YEL:n vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle. Tällöin tehdystä työstä ei myöskään kartu työeläkettä.

Lisätietoja

Samppa Koskela
juristi, eläke- ja sosiaaliturva-asiat
samppa.koskela@sttk.fi